

JAVASLAT

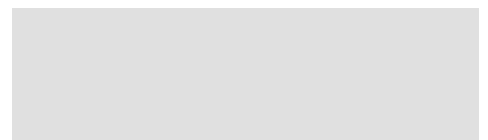
Pomázi Szent István strandfürdő
a Pomázi Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Ozori Magdolna

Kelt: Pomáz. 2020. június 15.

a javaslattevő aláírása:

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/**szervezet**/vállalkozás) neve, címe:

Pomáz Barátai Társaság 2013 Pomáz, Luppá Vidor utca 2.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *Ozorai Magdolna*

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: ***Pomázi Szent István strandfürdő***

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: (csak egy jelölhető)

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	
-

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: *Pomáz, Wattay utca – Plébánia utca közötti terület*

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési
-

a javaslattevő aláírása:

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Volt egyszer egy pomázi strand...

(Egy rövid hír a korabeli újságokból: 1928 augusztus 26-án volt a Pomázi Szent István strand avató ünnepsége.)

Mielőtt a témára rátérnénk, hogy a fenti hírt értékén kezelhessük, nézzük meg a tágabb és szűkebb történelmi horizontot, ami az akkori Pomáz életét meghatározta.

Nyolc évvel vagyunk Trianon után, Bethlen István van kormányon. Klebelsberg Kuno a vallás és közoktatásügyi miniszter. Igen, az a Klebelsberg Kuno aki kiművelt emberfőkön felül fontosnak tartotta az ifjúság egészségre nevelését, melynek egyik eszköze a sport volt. Az ő minisztersége alatt nem pusztán az ország kulturális élete, iskolai oktatás újult meg, de egyre másra épültek a különböző sportlétesítmények, strandok, uszodák. A jeles pomázi születésű Mattyók Aladár ekkortájt korát meghaladó építészeti technikákkal épített sportlétesítményeivel világhírré tett szert. Ekkor épült ugyanis a világ egyik legmodernebb kerékpáros arénája, a Millenáris kerékpár stadion, de számos strandfürdő is.

Pomáz ekkor járási székhely volt. A járás főszolgabírója pedig dr. Szentpétery Lajos volt. Az ő tevékenységéhez kötődik, hogy a Faluszövetséggel összefogva a mai Sashegyi iskolában a járás értékeit sokoldalúan bemutató kiállítást szervezett. Ilyen jellegű nagyszabású rendezvény azóta sem volt Pomázon.

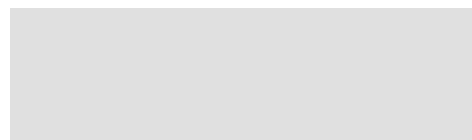
Ebbe a pozitív folyamatba illeszkedik pomázi strandfürdő, ami a mai Wattay utca végében, nagyjából a 7-es számú ház helyétől a Tölgyes Kámán utca felé terült el. A helyiek – miután a Misura ház telkén épült - Misura strandnak nevezték. A strand tervezője - szóbeli közlés alapján - valószínűsíthetően Mattyók Aladár, kivitelezője Tompach János volt. Akkoriban még nem volt beépítve ez a terület. A strand a falu szélén volt szép kilátással a Meseliára és a Kőhegyre. (A közölt képen jól látszik a beépítetlen Klisza domb a Luppa mauzóleummal.)

Azért volt jó ötlet a tulajdonos, Temesvári Lajos részéről a strand létrehozása, mert Pomáz a HÉV révén akkor már közlekedéssel jól elérhető turista központ volt. A kirándulások pedig a strandon való „napfürdőzéssel” fejeződhetnek be.

A korabeli újságcikkből kiderül az is, hogy az avató ünnepség több úszásnemben úszó versennyel és vízipóló mérkőzéssel lett megünnepelve. A pomázi MOVE PTK és a csillaghegyi MOVE CsTK mérte össze erejét a nagyszámú drukkolók jelenlétében.

A híradásból az is kitűnik, hogy az úszóverseny lebonyolítására alkalmas meszelt beton medence 20 méter hosszú volt. Ezen kívül volt még egy medence. A régi pomáziak szerint a medencék vizét termál vizű forrás táplálta. A strand az akkori körülményekhez képest nem pusztán a vízben való felüdülésre adott lehetőséget, hanem asztalok, székek napozóágyak hinták és elegendő szabad zöld terület és gépzene szolgálta a fürdővendégek szórakoztatását. A büfében sört és üdítőt is mértek. A belépődíj 10 fillér(később 40 fillér) volt.

a javaslattevő aláírása:

Mint minden fölött a strand felett is elment az idő. Nyilván a világválság, majd később a második világháború nem kedvezett az ilyenfajta vállalkozásoknak se. Bár a régi pomáziak tudni vélik, hogy a strand medencéjébe becsapó villám - , amely valószínű a strandot működtető műszaki berendezéseket is tönkretette - adta meg a kegyelemdőfést a vállalkozásnak. Az biztos, hogy az ötvenes években már nem működött. Helyén később eperföld és szérűskert, ma új lakóházak vannak. A strand utáni vágyakozás különösen az ilyen nyári napokon azonban tovább él az új és régi pomáziakban.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

A strandfürdő a világhírű építész, pomázi születésű Mattyók Aladár tervei alapján épült 1928-ban. A pomáziak szívesen emlékeznek vissza ma is Pomáznak mint járási székhelynek erre a prosperáló időszakára, melynek ez a strandfürdő is bizonyítéka volt.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források stb.)

Források:

- *Pomáz Barátai Társaság Pomázi Hirlevél 2003/6-7 szám*
- *Éva Windisch (Mattyók Éva) 2020. május 18-án kelt levele*
- Nemzeti Sport, 1928. augusztus (20. évfolyam, 150-170. szám)1928-08-28 / 168. szám kedd

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe (ha van):

.....

Kelt: Pomáz, 2020. június 15.

a javaslattevő aláírása:

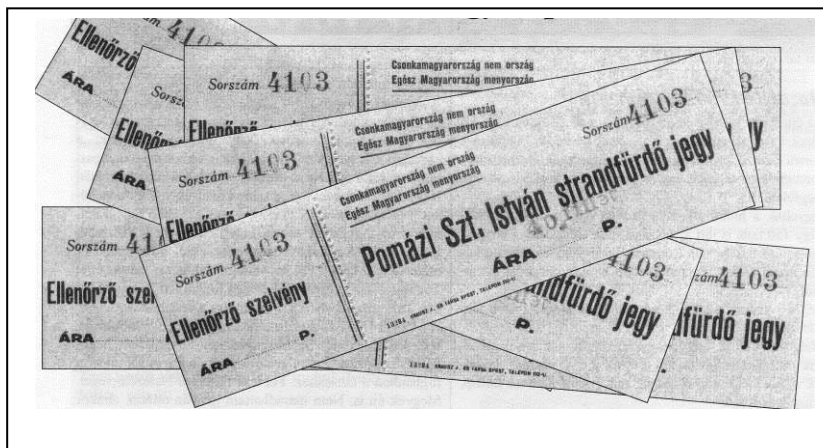

III. KÖTELEZŐ MELLÉKLETEK

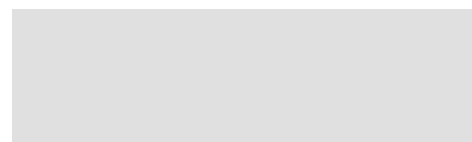
1. sz. melléklet: Fényképek

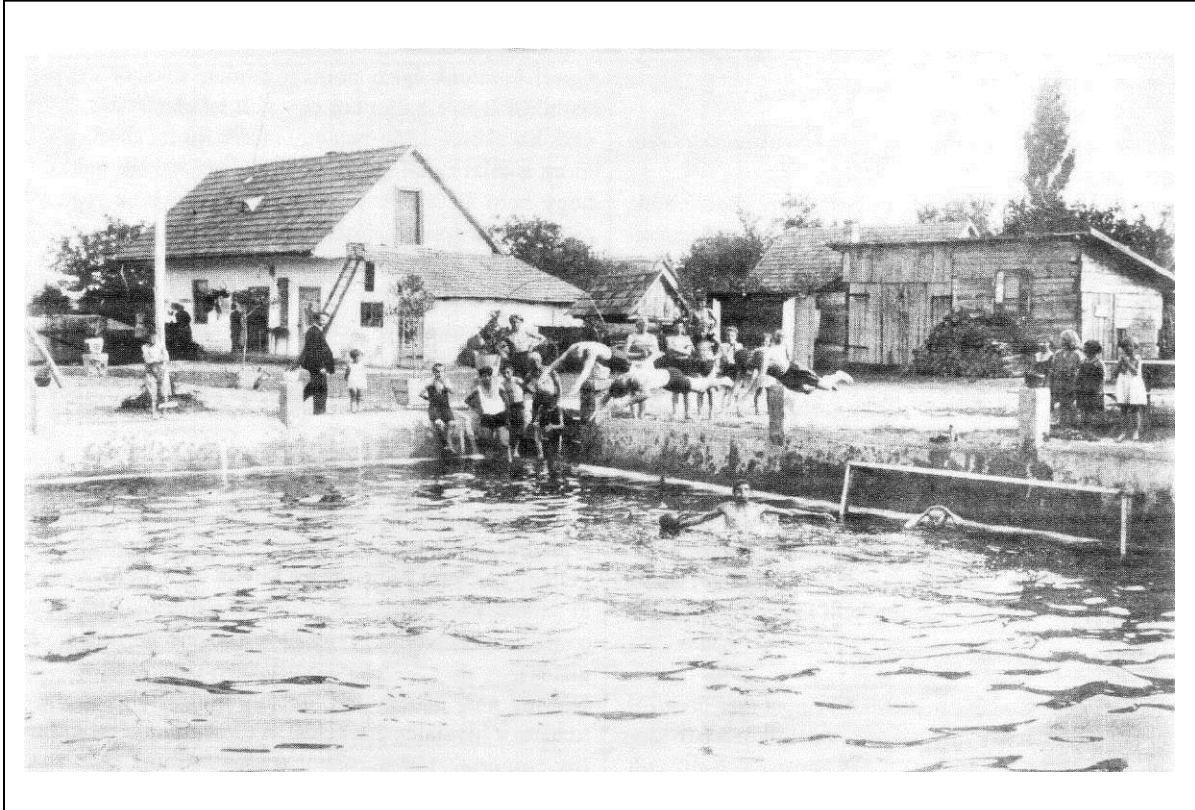
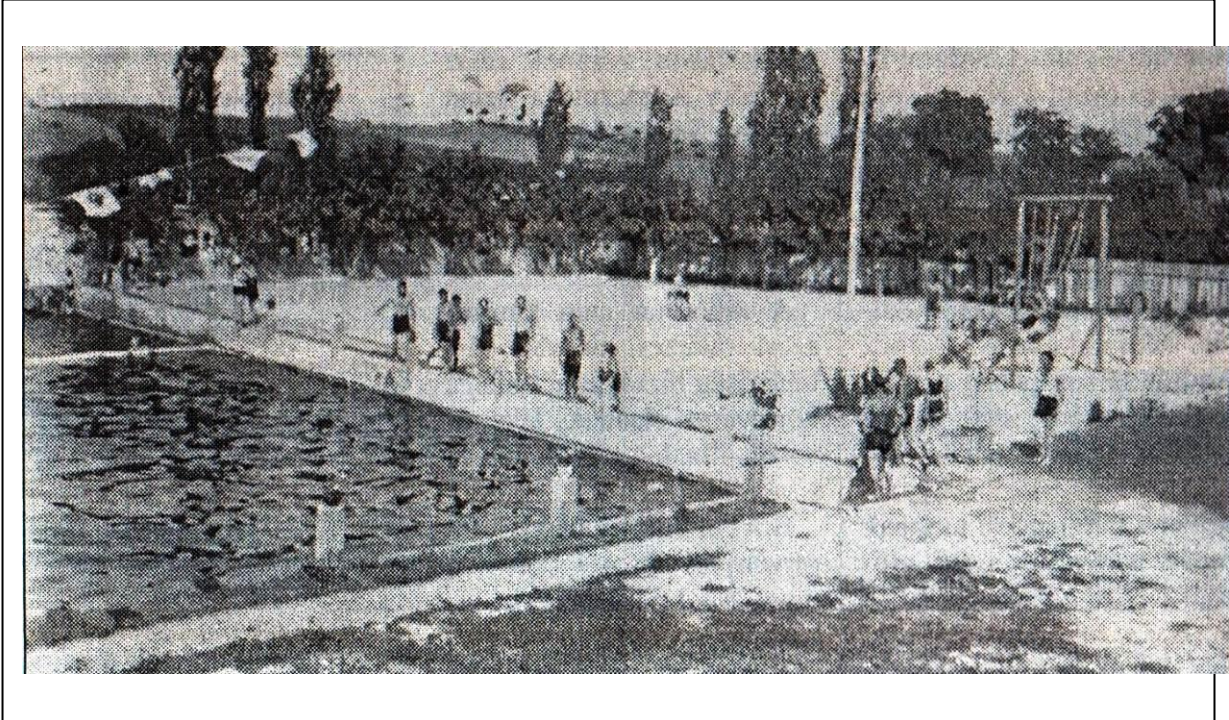

Mattyók Aladár

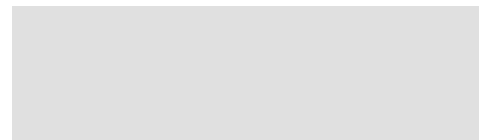

a javaslattevő aláírása:

a javaslattevő aláírása:

Pomázra volt a Mandics és a többi ak a szerb templomban
Édes apam és Mattyó Aladár is volt. Mindketten tudós imi. Történetek
Ritka értéken ember volt. A szem és elég nagy koffer tele a 14. század
fénykép, albumok + a többi könyvekkel. Pl. a pomázi strand medence
nézői is. A képen „Anna Nagy” lánokról. A pap alatt apam és a mamám is éltek. Eh

Levélrészlet Mattyók Aladár Éva lányának leveléből. (2020 május 18.)

A múlt vasárnap rendezte úszóversenyét a Move PTK, a Pomázi Szent István strandfürdő felavató ünnepélyén. A verseny eredményei a következők: 40 m. gyorsúszás: 1. Bodó Move Csillaghegy 24.2 mp. 2. Steiner Move CsFC. 40 m. hátúszás: 1. Popper Move CsFC 31.2 mp. 2. Szapi Move PTK. 100 m. gyorsúszás: 1. Sente Move CsFC 1:31.2 mp. w. o. 3x40 m. vegyes staféta: Move Csillaghegy (Bodó, Oltay, Sárközy). 2. Move PTK. 3x40 m. gyorsúszás: 1. Move Csillaghegy (Steiner, Sárközy, Bodó). 2. Budakalászi SE. Vízipóló bemutató mérkőzés: Move Csillaghegyi FC—Move Pomázi TK 7:2 (3:1). Bíró: Török. Góllövők: Oltay (2), Sárközy, Bodó, Kézdi-Kovács, Steiner, Sente.

Nemzeti Sport, 1928-08-28 / 168.

(újságcikk)

2. sz. melléklet: - Hungarikum törvénynek való megfeleltetés

*Mattyók Aladár a magyar sportépítéssel egyik legtermékenyebb tagja. Európában elismert szaktekintély, egy új korszak előfutára volt.. Munkássága országos szinten is kiemelkedő volt. A magyar kormány 2015-ben **Mattyók Aladár** tiszteletére **díjat** alapított.*

Bár mára a strand megsemmisült, a pomáziak számára máig számotartott érték a község jeles szülöttének ez a munkája, amely a maga idejében korszerű volt.

A fenti mellékleteket csatoltam:

A képek forrása: Pomáz Barátai Társaság Pomázi hírlevelél 2003/6-7 szám

 Belepjegy.jpg	JPG fájl	829 KB
 Mattyók_Aladár_1908.jpg	JPG fájl	21 KB
 Misura_strand 30-as évek.jpg	JPG fájl	404 KB
 Misura_strand.jpg	JPG fájl	146 KB
 Misura_strand2.jpg	JPG fájl	523 KB
 Windisch_Eva_level1.jpg	JPG fájl	1 483 KB

Kelt: Pomáz, 2020 június 15.

a javaslattevő aláírása:

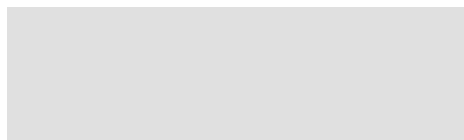
3. sz. melléklet az Pomázi Települési Értéktárba való javaslattételhez:

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT*

Alulírott hozzájárulok, hogy az általam készített és lentebb felsorolt a

„Pomázi Szent István strandfürdő” című települési értéktárba való javaslattételhez illetve a lentebb *csatolt Dokumentumokat és fényképeket* a **Pomázi Települési Értéktár Bizottság**, (valamint a Pest Megyei Értéktár vagy ahhoz kapcsolódó intézmény, szervezet) korlátlanul, bármikor térítés- és díjmentesen felhasználhassa, nyilvánossá tegye a helyi értékek adminisztrációja, archiválása, dokumentálása és népszerűsítése céljából.

Kelt: Pomáz, 2020. június 15.

** A hozzájáruló nyilatkozat nem visszavonható!*

a javaslattevő aláírása:

